

40 години Обединено детско заведение 7 „Детелина“, София
40 Years Kindergarten 7 „Detelina“, Sofia

СОЦИАЛНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТРЕНИНГ С РОДИТЕЛИ НА ТЕМА „АГРЕСИЯТА У ДЕЦАТА НА 6–7-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ В УСЛОВИЯТА НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА“

Мариела Дъковска

Обединено детско заведение 7 „Детелина“, София

*За да възпитаваши добре,
трябва да живееш добре пред тези, които възпитаваши.*

Л.Н. Толстой

Откъде произхождам ли? Аз произхождам от своето детство.

Екзюпери

Всеки ден на детето трябва да започва с радост и да завършва с мир.

Вл. Леви

Резюме. В статията се представя социално-педагогически тренинг с родители на тема „Агресията у децата на 6–7-годишна възраст в условията на детската градина“, който засяга актуалния проблем за причините и начините за превенция на това поведение днес. Засегната е темата за доброто партньорство между семейство, детска градина, училище и общество.

Keywords: aggression, violence, wrath, roughness, injury, assault

Агресията е навсякъде около нас, в обкръжаващата ни действителност и среда. Тя се е превърнала в част от ежедневието ни. На базата на всичко, което наблюдава, детето формира свой начин на общуване с околните. То почти всеки ден по някакъв начин вижда насилието около себе си и изработва свой механизъм на защита. Детските филмчета, компютърните игри са пропити от жестоки битки и сцени на насилие. Детската агресивност понякога се корени и в грубите взаимоотношения и отчуждение между възрастните в семейството, на които то подражава. Постарайте се да се владеете, не провокирайте агресия, а преди всичко разбирайте, помогнете и уважение към детската личност.

Родители и учители са тези, които могат навреме да потиснат и спрат детската агресивност. Те трябва да си подадат ръка и да работят заедно в името на доброто на децата и да намерят път към тяхното сърце.

Изследователите на детското поведение казват, че жестоките наказания водят до висока степен на агресивност при децата, а минималният контрол – до висока степен на асоциалност. Често тези два типа възпитание могат да се срещнат в едно семейство, когато родителите не се придържат към един стил на възпитание (единият наказва, другият отменя наказанието). Разрушена е емоционалната привързаност между родители и деца. Детската агресивност обикновено нараства в продължение на цялата предучилищна възраст и едва към седмата година на детето тя започва да спада. Психолозите го свързват с факта, че на тази възраст децата вече овладяват нови начини за справяне с конфликтите, те имат опит в „изпускането на парата“ в игровите ситуации, стават по-малко егоцентрични, по-добре разбират чувствата и постъпките на другите. Но всичко това се отнася за нормата. Ако агресивността на вашето дете, като привична реакция на препятствията и забраните, не намалява, а се увеличава, то има повод за безпокойство. И тук на нашите деца е нужна по-скоро помощ и разбиране, отколкото строгост и наказание за неприемливото от морална гледна точка поведение. Направените изследвания (и нашият житейски опит) показват, че ако детето веднъж постигне нещо чрез агресия и възрастните са му отстъпили, то и занапред ще прибегва до този начин за постигане на своето. Но и наказанието за агресия води до същия резултат. След наказанието детето може и да престане например да чупи вещите си или да се бие с децата пред погледа на възрастните, но тази скрита и потисната агресия, задължително ще се прояви на друго място.

Цел на настоящото изследване е как да се направи превенция на това поведение и да се посочат методите и подходите за неговото преодоляване.

Предварителна подготовка: определяне на мястото за провеждане на срещата; определяне на броя на участниците; покани за родителите; изработване на анкетни карти.

Организиране на обстановката: необходими консумативи – табелки, листове, флумастери, маркери, химикали; подходяща подкрепяща информация; проведена анкета с децата; изложба – рисунки на децата по темата; табло с подходящи картини.

Цел на тренинга: разглеждане на причините за агресивно поведение на децата и споделяне на начини за неговото преодоляване в детската градина и семейството.

Въвеждане в темата

Учител-треньор: Уважаеми родители, добре дошли на нашия тренинг на тема „Агресивното поведение на 6–7-годишните деца в условията на детската градина“. Темата за агресията е много актуална. Днес сме се събрали тук, за да потърсим причините за нея. Да помогнем на децата, които трудно се контролират и имат агресивно поведение.

I равнище – комуникативен аспект на рефлексията.

Цел: насърчаване на активност в общуването между родителите по темата.

Метод: разговор.

Похват: провокиращи и уточняващи въпроси.

Очаквани резултати: възникване на потребност и желание за дискусия.

Представяне на учителите накратко (име, професия, семейно положение), за да бъде по-лесно общуването.

Представяне на родителите и отправяне на послание към работна група с една дума. Преброяват се поредно и се оформят в отбори за генериране на идеи и изразяване на мнение. Записват имената си на табелките.

Участниците оповестяват очакванията и желанията от съвместната работа по темата.

Игра „Спомени от детството“, игра „Автентичен опит“ – споделяне на личен опит и отрицателни спомени. Пръв треньорът огласява такива и посочва евентуални последствия от тях.

II равнище – отговаря на кооперативния аспект на рефлексията.

Цел: даване на знания, сведения за агресията и нейните източници.

Метод: дискусия, инцидент.

Похват: провокиращи, насочващи въпроси.

Очаквани резултати: определяне на източници на агресия (липса на добър модел на поведение, на свободно време на родителите, на внимание, стрес и напрежение в обществото и др.); определяне на видовете агресия: физическа, вербална (речева), невербална (тон, жест, мимика, имитация), автоагресия.

Какво означава според вас понятието „агресия“?

Ключови понятия: жестокост, раздразнителност, гняв, унижение, физическо насилие, грубост, нараняване, нападение, увреждане на нещо.

Игра „Моето социално виждане“. По възможност всеки от участниците отбелязва на лист с определен цвят според възникналите асоциации агресивния човек – черен, сив, кафяв. Целта на играта е получаване на ефект на сближаване между участниците.

Игрови упражнения за отпускане: „Направи фигура“, „Ден и нощ“.

III равнище – отговаря на интелектуалния аспект на рефлексията.

Цел: ангажиране на родителите в предметно съдържание.

Методи: интерактивни – анкети с родителите, анкети с децата (предварително), решаване на казуси, психообразователни игри, мозъчен шурм.

Похвати: указания, обяснения.

Очаквани резултати: осъзнаване на връзката между агресията, нейните източници и начините за превенция и преодоляване.

I етап

Анкета с всяко дете, записване на отговорите и обобщаване; анкета с родителите; изложба от детски рисунки – те са нарисували страшни сцени от филмчета; конфликти в игрите им на двора; опасни ситуации.

Игра „Коя е рисунката на вашето дете“ – родителите намират рисунките и анкетите, прикрепени към тях. Изказват предположение коя от тях е на неговото дете. Обобщават се отговорите от говорителите на всеки отбор, като процент или брой.

Има ли сходство или различия между родител–дете, доколко познавате Вашето дете?

II етап

Отборите решават практически казуси, реални житейски ситуации – обсъждат ги и изучават правила за разрешаването им. Как ще постъпите от позицията на родител или учител?

Казус 1:

Ивайло е с майка си в детски магазин. Детето иска да му купят нова играчка, а не дреха. Майката отказва. Той започва да крещи, плаче и рита. Майката е в безпомощно положение.

Казус 2:

Дете от групата дърпа и взима насила играчка от друго дете. Второто го удря. Двете деца се бият, плачат, взаимно се обвиняват и обиждат.

Казус 3:

Родителите на Жоро се карат пред него. Те са вечно изнервени и често го удрят, когато ги ядоса. Жорко също налита на бой в детската градина. Той удря, крещи, рита, когато иска да получи нещо.

Казус 4:

Родителите на Сашко му позволяват да гледа всичко, което пожелае по телевизията. Играе до късно на компютърни игри. Той често разказва страшни неща в детската градина. От всяко нещо прави оръжие, вживява се в ролята на въображаеми герои, гони децата, дразни ги, удря ги.

Предизвиканата дискусия се фокусира върху въпроси, свързани с конкретната ситуация, начини за решаване, извличане на поуки.

IV равнище – отговаря на личностния аспект на рефлексията. Пренос на знания и извличане на обратна информация.

Игра „Погледни в семейното огледало“ – психообразователна.

Има ли обич, топлина и разбирателство във Вашето семейство?

Анкета за обратна връзка с участниците в тренинга.

АНКЕТА		
Въпрос №	Въпрос	Отговор
1.	С какви играчки предпочита да играе детето Ви?	
2.	С какъв сюжет детски филми предпочита и ограничавате ли го в гледането на телевизия?	
3.	Кой му чете приказки у дома? Кой е любимият му приказен герой?	
4.	Споделя ли у дома преживяванията си в детската градина?	
5.	Как преживява неприятни случки?	
6.	Наблюдавате ли у него прояви на агресия и към кого?	
7.	Беше ли полезен тренингът за Вас и с какво?	

Азбучен каталог на родителския позивитизъм – подарява се на всеки родител:

А – авторитет, активност

В – внимание, вежливост

Д – доверие, дружелюбност

Ж – желание за разбиране

И – истина, изисканост

Л – любов

Н – надежда

П – подкрепа, постоянство

С – сърдечност, съчувствие

У – уважение, увереност

Х – хуманност

Ч – честност, човечност

Щ – щедрост

Б – близост, безпрекословност

Г – грижа, готовност

Е – единомислие

З – закрила, задължение

К – коректност

М – мъдрост, морал

О – отговорност, откровеност

Р – разбиране, респект

Т – топлина, толерантност

Ф – функционалност

Ц – целенасоченост, целеустременост

Ш – шеговитост

Я – яснота

Край на тренинга: самооценяване.

Интерактивен метод: галерия на наученото.

Какво съм научил? В какво вярвам сега? Отборите лепят листчетата с отговорите на дъската, правят изводи, събеседват.

ЛИТЕРАТУРА

- Бузов, Е. (1999). *101 стратегии за усъвършенстване на педагогическия процес*. София: Екип плюс.
- Десев Л. (1998). *Педагогическа психология*. София.
- Колева, Ир. (2003). *Социално-педагогически тренинг за родители*. София.
- Леви, Вл. (1988). *Нестандартното дете*. София: Народна просвета.
- Левтерова, Д. (2004). *Агресивни прояви и връзките с обществеността в образованието*. София: Професионална библиотека.

SOCIO-PEDAGOGICAL TRAINING PARENTS ON “AGGRESSION IN 6-7 YEARS OLD CHILDREN IN KINDERGARTEN”

Abstract. This article is based on my social-pedagogical training for parents on „Aggression in 6-7 year old children in kindergarten” that affects the current issue of the causes and prevention of this behaviour today. The article concerns the topic of good partnership among the family, kindergarten, school and society.

Mariela Dukovska

✉ Kindergarten „Detelina“
44, Deyan Belishki Str.
Sofia, Bulgaria

E-mail : mariela_dukovska@abv.bg